

Årsberättelse

För år 1869 till Kongl Sundhets Collegium aflemnad den 12 mars 1870 af undertecknad Provinsial Läkare i Carlskrona District af Blekinge Län.

Rörande Carlskrona Distrikts folkmängd, indelning och läge i allmänhet, äfvensom dess befolknings corporare, seder och bruk m. m. har jag förut i nära nog 2-nr decenniens årsberättelse till Kongl Collegium omskrifvit, hvadan jag för närvarande endast torde få tillägga att jag med glädje tyckt mig finna att brännvinsupandet de sednare åren aftagit, en bestämd följd af den visa lagstiftning, som inskränkt brännvinsbränningen och dess utminuterung. Lönnkrogeriet är emellertid en kräfte som ännu exusterar allt för mycket och torde hafva sin förnämsta grund i det alltför lindriga straff, som utöfvandet af detta nesliga näringsfång medför för den brottslige. Så klagar kronobetjäningen och så äfven de rättänkande af Allmogen.

1) Väderleken och årsväxtens förhållande i allmänhet

Januari: Milda, vackra dagar, studom regn. Medeltemperaturen + 5

Februari: På samma sätt, som höll nätterna frostfria, mot slutet av månaden flera dagar storm

Mars: Första hälften av månaden kall, ända till -6 samt något snö. Senare hälften +2 medeltemperatur

April: Milda vackra dagar omväxlande med regn. Den 27 och 28 steg värmen kl 7 på morgonen till +12 à +14 och vid middagstiden samma dagar till +25 + 28

Maj: I början af månaden några frostnätter som sedan övergingo i regn och omkring +10 medeltemperatur med omväxlande klara och regniga dagar

Juni: Omväxlande regn och klara dagar med omkring +15 medeltemperatur. Den 14 åska med en temperatur af 2?. Sednare delen af månaden omväxlande regn och klara dagar, + 17 medeltemperatur

Juli: Början af månaden klara och varma dagar med + 17 medeltemperatur. Från den 7 till och med den 25 klara, varma dagar, +22 medeltemperatur. Slutet av månaden mulet, den 29 regn

Augusti: Omväxlande väderlek med en medeltemperatur af ?, mulna dagar öfvervägande, de sista dagarne af månaden nedsjönk temperaturen till + 6 ½ med frost of nätterna särdeles emllan den 30 Aug och 1 September

September: Den lägsta temperaturen inföll den 4 med + ? och den högsta den 19 med + 14. Medeltemperaturen + 10. 2 och 13 storm. Väderleken omväxlande. Första hälften klara dagar, sednare häften mera regniga

October: lägsta temperaturen i månaden + ½ den 8-de, högsta den 2 då den var + 13. Väderleken omväxlande med regn och klara dagar, den 16 frost samt den 28 snö och regndugg.

Den ? storm

November: Till och med den 12 kallt, lägsta temperaturen -9 derefter mildare temperaturer till den 21 då den var -3 och den 29 och 30 -4, högsta temperaturen under månader +5. Väderleken mera regning och dimmig

December: Den 1 Dec -4 derefter mild temperatur till den ? varefter kalla dagar, lägsta temperaturen -7, högsta + 5. Väderleken dimmig och regnig blandad understundom med snö och den 26 yrväder.

Med anledning af här åfvan anförde temperaturer och väderleksförhållanden med omvexlande regn och värme, kan man med skäl säga att under detta år önskeväder varit rådande. Följden deraf har ock visat sig med en den vackraste gröda af alla slag hvarföre ej eller nog kan tackas efter den brist, som föregående år var så allmän. Några frostnätter i slutet av Augusti och början af September förstörde visserligen den då ännu på sina ställen ännu blommande potatiskålen, hvaddan denna rotfrukt blef mindre och mindre gifvande der den sent blifvit utsatt, men i det hela beydde detta föga och riklig skörd äfven på detta utsäde var i allmänhet att erhålla. Den rika skörden kunder äfven väl inbergas och blef det ock, måhända med ett eller annat undantag för dem, som ej passade sin tid.

2) Allmänna förekommande sjukdomar

A) Endemiska: Den vanligt förekommande och förut ofta omnämnda.

B) Epidemiska:

Typhus, Typhoid feber och Gastrisk Nerffeber: Dessa epidemier erhöles i arf från 1868 och togo ovanlig fart i de norra delarna af districtet understödde af hunger, allmän nöd och elända. I början af året var Typhus och Typhoid feber sedermera och i slutet af året, samt den dag som idag är Gastrisk nerffeber med åtskilliga complicationer af Catharrala och Rheumatiska affectioner m. m. utspridd nära nog öfver hela districtet.

Här bifogade tabell torde jag få lemna visande antalet insjuknade och de socknarne med mera, hvarest sjukdomen varit mest gängse och till hvilka remisser af Konungens Befallningshafvande blifvit utfärdade. Besök hos enskille personer i och för samma sjukdomar äro i tabellen ej upptagne ej eller de som hemma hos mig erhållit råd och ordinationer för det onda. Det är djerft att vilja bestämt uppgifva, dessa sednares antal, men torde jag utan att ræda sanningen för när kunna uppgifva det samm till 300 personer, hvilka som deraf tillfrisknat eller aflidit är ej möjligt att uppvisa. De dödsfall som blifvit för mig uppgifne uppgå till 18 d.v.s 6%. Att der varit flere är nog säkert. Somsynes af tabellen har jag anført socknarne i den ordning som de under årets lopp kräft mina åtgärder:

Und 10	10-20	21-30	31-40	41-40	öfver	Månad	Tillfrisknade	Döde
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------------	------

Blekinge Släktforskarförening

	M+Q	M+Q	M+Q	M+Q	M+Q	M+Q		M+Q	M+Q
Eringsboda	2+3	2+3	2+1	0+5	1+1	2+5	Jan	8+16	1+2
Sillhöfda	1+4	1+2	0+2	0+1	2+1	2+1	febr	7+7	0+3
Rödeby	1+2	1+1	2+2	1+2	0+0	1+1	febr	5+7	1+1
Tving	5+3	6+2	0+0	1+1	1+0	1+3	febr	13+8	1+1
Sillhöfda	1+1	0+0	0+0	1+1	0+0	1+1	april	1+2	2+1
Tving	1+3	2+2	2+1	1+2	1+0	1+3	juni	8+8	0+1
Sillhöfda	0+3	2+2	1+0	1+0	1+1	0+2	juni	5+7	0+1
Eringsboda	1+0	1+1	0+0	1+1	0+1	0+1	juli	2+4	1+0
Sillhöfda	2+0	0+0	1+4	0+1	0+0	1+1	juli	3+5	1+1
Rödeby	3+1	2+1	1+0	0+0	1+1	0+0	juli	5+3	1+1
Eringsboda	2+1	2+0	4+4	1+4	1+0	0+0	aug	9+9	1+1
Sillhöfda	0+0	0+1	0+1	1+1	0+0	2+1	aug	2+4	0+1
Sillhöfda	1+0	0+1	0+2	+1	0+0	1+0	sept	1+4	1+0
Sillhöfda	3+1	5+1	2+0	0+2	1+1	2+2	oct	12+7	1+0
Tving	0+3	0+0	0+0	0+1	2+0	0+0	nov	1+5	0+0
Summa	23+25	24+17	15+17	9+24	9+6	14+19		82+96	11+13

Om emellertid deras antal som enskilt af mig vårdats och hvilka hemma hos sig erhållit vård och ordination ej bestämt kan uppgifvas, så att de i åfvanstående tabell upptager antalet bestämt säkert och döda numerären af de insjuknade exakt. Af 202 insjuknade hafva sålunda 24 aflidit och af hvilka dock mer än 2/3 voro avlidne, såsom synes af de för hvarje tjänsteresa meddelade rapporter, hvilka kommit Kongl Sundets Collegium tillhanda redan innan jag hunnit till de ställen hvarest de insjuknat, Med tillfredsställelse kan jag säga att jag sålunda varit lycklig i min vård och behandling. Jag har och varit mycket tillitad och folket som sånt uppfattar hvad dem med nytta användes vid deras sjukdomar, följde alltid och med tillit hvad dem ordinerades. Om ej dels af Konungens Befallningshafvande dels af mig sjelf sparsamhet blifvit följd hade otvifvelaktigt långt flera embetsresor för statens räkning blifvit anordnade än som nu varit fallet. Jag har redan i 1868 års rapport angifvit den af mig följde behandlingen, hvilken och 1869 med de modificationer, som än här och där måste göras, blifvit använd. Att jag

understundom användt vin mera än förra åren har sin naturliga orsak i det försvagade tillstånd, hvori somliga personer vid inträdande convalecens befunno sig. Några droppar vin i vatten till dryck för personer som eljest aldrig få smaka sådant, tyckes mig hafva gjort otroligt god verkan. Att jag för öfrigt vid användandet af medicin på Medicinfondens räkning följt den största sparsamhet, hoppas jag Kongl Collegium af räkningarna derå funnit. I de flesta fall har jag sjelf tillagat medicamenterna och alltid tagit noga vara på de ingredienser som kunnat förvaras från den ena tjensteresan till den andra.

Difteritis: Vid 1868 års slut förekom denna sjukdom i Eringsboda församling och spridde sig 1869 års början till några ställen derstädes, ehuru alltid i förening med typhoid feber eller Gastrisk nerffeber. Sjukdomen har ock några gånger förekommit i Sillhöfda församling med samma complication under årets lopp, men såsom epidemi torde den ej kunna betecknas. Omkring 10 personer hafva deraf varit angripne och då dessa i tid blifvit behandlade med lapis touschning har den vikit derifrån. Några försök gjordes med inblåsning i svalget af svafvelblomma lyckades ej för mig utan måste lapisbehandlingen åter tilltagas. Jag anser mig ej behöfva uppgöra särskilt tabell öfver de i difteritis insjuknade.

Scarlatina: Endast en tjensteresa, nemligen till Tvings socken, blifvit för denna epidemi anordnad. I Carlskrona stad var sjukdomen ej obetydligt gängse och har den efter all anledning härifrån sökt sig väg till Tving. Följande tabell torde få aflemnas. Enskilt hafva flere begärt mitt biträde, varande nästan alla från Tvings socken, hvadan jag har anledning att den epidemien ej särdeles utbredt sig till andra socknar.

	Under 10	10-20	21-30	31-40	41-50 osv		
Tving	5+7	0+1	0+0	0+0	0+0	juli månad	2 flickor döda

För omkring 20 personer, alla barn, har dessutom efter denna tid rådfrågats deraf, mig vetterligen endast en, ett gossebarn aflidit med Augusti månad, så vidt jag känner.

Messling: Under Februari, Mars, April, Maj och Juni månad gick denna sjukdom starkt in inom districtet. Den var af lindrig art, någon tjensteresa blef derföre inte anordnad. Så vidt jag vet af, ej någon af i denna epidemi af dem jag vårdade, ehuru antalet torde uppgått till 200. Af kamrater i Carlskrona vårdas säkert flerdubbla antalet. Högst sällan att någon häri aflidit och om detta någon gång inträffade, var detta till följd af någon svårartad complication.

C. Sporadiska sjukdomar

Dessa sjukdomar äro ur af mig för året förd Journal antecknade. Många af dem som förekommit, hafva af glömska eller andra skäl ej blifvit antecknade och utgången endast undantagsvis mig meddelad. De sjukdomar som under epidemier förut blifvit upptagne ? naturligtvis bland dessa. Som de sporadiskt förekommande sjukdomarne nästan alla år äro lika, endast varierande på tiden då de förekommit, blifva ock journalen öfver dem föga omväxlande med föregående årens anteckningar. Då emedlertid Kongl Collegii föreskrift anbefaller deras intagande i årsrapporterna för jag äfven för i år meddela hvad af mig blifvit i detta fall upptagit, i allo följande det schema som blifvit anvisadt.

I) Folksjukdomar

12. Frossa. Högst få som hafva förekommit och endast 4 antecknade i April, Maj och Juni

II) Constitutionella sjukdomar

19. Scrofel Sjukdom. Endast 17 hafva blifvit antecknade och hafva förekommit i alla månader af året, de flesta hafva lidit af ögonsjukdom och scrofelbolder på halsen.

20. Tuberkel sjukdom. 12 personer angripne, mer och mindre, af tubercles i lungorne hafva sökt råd hos mig under årets lopp. De flesta hafva förekomit under November månad, 2-ne aflidne, qvarstående sedan förra året.

21. Kräftsjukdom. 2-ne fall häraf, en med magkräfta och en med kräftsår i underläppen

22. Engelska Sjukan. Under mina resor i socknarne hafva åtskilliga barn behäftade med detta onda förevisats mig. 7 af dem hafva blifvit antecknade. Salta bad, Ronneby brunn, Ol. Jeroris Aselli har för dem blifvit anordnat.

24. Blodbrist, Bleksot. Nästan dagligen rådföres mot denna sjukdom som ock än mera torde böra föras till de endemiska. Endast 27 fall hafva blifvit i Journalen antecknade Maj, Juni och November månader hafva de flesta förfrågningarne gjorts.

25. Wattusot. 4 fall hafva blifvit annoterade, en tappad och en afliden.

26. Gikt. Af 14 antecknade voro 13 af chronisk art. Knappt torde behöfva tilläggas att flerfaldiga personer förfrågat om denna sjukdom utan att hafva blifvit annoterade i Journalen.

III) Förgiftningssjukdomar

29. Fyllerigalenskap. 2-ne fall. Ett sedan flere år hvare anfallen förnyas nära nog hvar 3-je månad. Ett som efter en veckas behandling gick öfver.

30. Kronisk Alkoholsjukdom. Ett fall som snart torde slutas med döden.

39. Venerisk sjukdom. En tjänsteresa för venerisk sjukdom har under året blifvit anordnad, 5 fall af gonorhe har mig blifvit vårdade, öfrige sjukdomar af venerisk art hafva hänvisats till Läns Lazarett.

43. Ormbett. Häraf hafva ett fall förekommit, som fullt gick öfver.

IV) Lokala sjukdomar

a) Sjukdomar i hjerna, ryggmärg och nerfsystem

44. Sinnessjukdom. De fall som häraf förekomit, hafva alla till Länets Lazarett blifvit förvisade, hellst de omöjligt kunnat i hemmet vårdas. 4 antecknade.

47. Inflammation i ryggmärg. Ett fall häraf har förekommit och sedermera vårdats vid Ronneby brunn, med, såsom jag hört god framgång.

52. Fallandesot och convulsioner. Häraf flera fall, 9 antecknade, hvaraf 6 erhöilo kopparpiller och bromkalium. 3 hänvisades sedermera till Ronneby brunn.

53. Nerfsmärta. Flerfalldiga fall häraf i form af tandverk hafva förekomit, som dock ej blifvit antecknade. 2-ne fall af ansigtssmärta som lindrades af opiater ut och invärtes och så småningom upphörda, båda, som jag tror, beroende af förkylning och sålunda mer af Rhumatisk art.

54. Lamhet. Fyra fall af partiel lamhet och ett af total hafva förekommit, de fyra första med lamhet i händer och armar, den sistnämnda i alla extremiteterna och att börja med äfven i blåsan.

?, kamfers ingnidningar och cologuint hjälpte någorlunda de sjuka till vederfående.

55. Allmän nerfsvaghet. Då under loppet af året en mängd nerfösa febrar varit gängse, har ock detta onda såsom följd af dem och under convalesensen efter dem, mycket förekomit. De hafva ej särskilt blifvit antecknade utan vårdade i sammanhang med epidemierna.

56. Irritatio Spinalis. 2-ne fall qvarstående sedan föregående år och än betydligt förbättrade. 2-ne nya fall om hvars tillstånd jag ej fått underrättelse.

57. Hysteri. Liksom föregående åren har ock detta företett en stor mängd af dylika patienter, 22 antecknade, Jag har i vården af dem varit lika olycklig detta år som de förra. Någon varaktig förbättring torde för dem knappt vara att vänta annat än af tiden.

58. Hyopchondri. Häraf 2-ne fall närmande sig till fånighet. Hos den ene uppblossade dock denna dåsigheit och stillhet under Augusti månad till fullt raseri som varade några dagar, hvarefter någon förbättring följt så att patienten kunde sysselsätta sig. Båda fallen berodde af religionsgrubbel.

b) Sjukdomar i Sinnesorganen

59. Sjukdomar i ögonen och tårevärktygen. 23 hafva blifvit antecknade af dem som hafva sökt hjälp för åtskilliga åkomor i ögonen, de flesta skadade af yttre åkommor, såsom slag, skott etc. En person hade fått kornagn i högra ögat och som han kom till mig allt för sent, kunde det ej hjälpas utan blef numera blind på detta öga.

60. Sjukdomar i öronen. 10 fall antecknade deraf några såsom följd af eller i sammanhang med andra sjukdomar. 2-ne af dessa Otitis interna med olideliga plågor och i ett fall ej obetydlig döfhhet såsom följd.

c) Sjukdomar i cirkulationsorganerne

63. Sjukdomar i hjertat. Af 6 som blifvit i Journalen antecknade hafva alla lidit af mer eller mindre organiska hjertfel. Lindring ej bot har kunnat meddelas dem.

65. Sjukdomar i blodådrone. Åtskilliga fall af varices hafva förekommit hvaraf 9 antecknade. Compension genom lindning har varit bästa medlet deremot.

66. Blödningar. Efter yttre våld har 2-ne sådane förekomit, som dock lyckligen utan vidare olägenhet kunde hämmas.

Sjukdomar i andedräftsorganerne

69. Akut och chronisk katarrh och inflammation i luftrören. Dels under Messlingsepidemien i Mars, April och Maj, dels ock under årets 2-ne sista månader då väderleken var särdeles dimmig och kulen föreföllo en mängd chroniska bronchiter, catarrher och halsfluss, af de förre äro antecknade 31 och af de senare 22. I chronica bronchitis afled 2-ne barn i April.

72. Bröstkramp. 4 fall antecknade, 1 död.

73. Bröst Inflammation: Häraf har ej mindre än 25 fall blifvit antecknade hvaraf 2 i Januari, 1 i Februari, 4 i Mars, 2 i April, 1 i Maj, 1 i Augusti, 3 i September, 3 i October, 6 i November och 2 i December deraf Pneumonia dextra 8, Pneumonmia sinistra 12 och Pneumonia ?lotnalis 5. Döda 4 så vidt jag känner.

75. Akut inflammation i bröstsjäcken. (Reuatis) 14 antecknade, ingen afliden, så vidt kunnigt är.

Sjukdomar i Matsmältningsorganerne

83. Chronisk magkatarrh, Chronisk maginflammation, magflen, magsmärt. Desse åkommor, hvilka torde böra räknas till de endemiska förekomma dageligen härstädes i hvarje läkares pratique. I journalen antecknade för år 1869 hafva blifvit 37, förekomma i hvarje årstid. Till Ronneby brunn visas ofta dessa patienter hvilken kur ock för dem synes välgörande. Den lindring som häraf beredes, liksom af nästan hvarje annan af hvad slag som ? räcker ej länge så vidt föreslagen diet ej vidhålles, men då de sjuka vanligtvis höra till den mindre bemedlade classen, så har ej varit möjligt att få mat och dryck lämpade efter kuren af dessa sjukdomar, hvadan de snart vid inträdandet af den vanliga dieten återkoma. På sednare tider har jag föreskrifvit desse af varmt vatten, ett a två dricksglas hvarje morgon och denna kur har gjort, som mig tyckas, fullt ut lika godt som ?droppar o. d.. Då inga kostnader åtfölja bruket af det varma vattnet har mången begagnat den och deraf befunnit sig bättre åtminstone om något så när diet dervid med samma iactagits.

84. Enkelt magsår. 3-ne fall förekomande hvaraf alla förbättrade vid Ronneby brunn enligt uppgift.

85. Chronisk Diarree. Ett fall förekomande i Juli, ett i Augusti förenat med blodgång och ett i November. Så vidt jag vet har ingen aflidit.

87. Tarmvred. 2-ne fall annoterade, ett med dödlig utgång. Det andra hjälptes med grötomslag och morphin.

89. Masksjukdom. Häraf har endat 6 fall såsom mera framstående och för hvilka egentlig medicin blifvit använd. Af dem tre benikemask.

90. Tarmbräck. 5 fall af ljumskbräck, 2 högersidiga och 2 venstersidiga och ett på båda sidorne. För ena användes bräckband och har jag ej vidare afhört dem.
93. Ändtarmsfall. 6 fall antecknade, flere hafva förekomit, ena återstående.
- 95 Peritonitis. Ett svårare fall har förekomit, som ock slutade med döden.
97. Sjudomar i mjelten. Ett fall åtföljt af våldsamma blodkräkningar, hvarefter patienten mycket långsamt repade sig.
99. Inflammation i njurarne. 3-nr fall häraf antecknade med lyckelig utgång. Efter anfällen har begagnats lilhionvatten, med, som synes, god nytta åtminstone har några svårare fall derefter ej försports.
101. Ägghvitesjukdom. Sedan förre året kvarstå 2-ne behäftade med detta onda och har en tillkomit. Något hopp om tillfriskning ej för handen.
102. Sockersjuka. Ett fall med dödlig utgång. Sjukdomen hade ock avancerat allt för långt för att någon vård skulle kunna hjälpa.
104. Stenpassion. 4 fall hafva förekomit och dricka alla för närvarande lilhionvatten, alla tycka sig häraf må väl.
105. Urinstämna. En man lidande af detta onda i hög grad infördes till mig i slutet af Juli månad. Efter ett varmt och derefter tjenligt behandlad blef han snart bättre. Det dröjde dock ej länge innan han återkom samma behandling med samma resultat, 3-je gången stadnade han kvar i staden 3 veckor och derefter blef förbättringen säker.
108. Hopsnörning af förhuden. (Paraphrinosis) 2-ne fall hafva under årets lopp förekomit och blifvit lätt kurerade.
- Inflammation i testiklarne. (Ouhici) 4 fall, deraf 3-ne bestämt af yttre våld. De fjärde patienten kunde ej förmås, att uppgifva huru det onda uppkomit., men torde detta äfven haft någon yttre orsak.
- Pungsvulst (Hydrocele) 3-ne personer hafva för denna åkomma sökt min hjälp. 2-ne temligen långt avancerade, hvadan punctur anordnats och derefter bandage. Hos den 3-je var åkoman helt ny hvadan suspensoia användes. Huru härmed sedan gått, känner jag ej.
109. Sjukdomar i lifmodren och moderslidan
- Uteblifven, försvårad rening. Mångfalldiga söka härför bot. Dock har ej mer än 8 under loppet af året blifvit vårdade enär man måste med yttersta försiktighet gå tillväga, då tjojtals söka blifva af med foster med det de begagna uteblifven rening såsom svepskäl.

Hvitfluss. 9 antecknade och vårdade härföre. Snygghet och Ronneby brunn har hjälpt åtminstone tills vidare.

111. Sjukdomar i qvinnobrösten. 4 fall af bröstbölder hafva förekomit hvilka öppnats efter begagnande af grötomslag

Sjukdomar i rörelseorganen och benen.

112 och 113. Akut och chronisk rheumatism. Häraf hafva mäst mot slutet af året, blifvit antecknade 28 fall, de allra flesta af chronisk natur. De vanliga medlen häremot har blifvit använde med lika klen framgång som vanligt, då fullständig kur åsyftas.

116. Ledgångsinflammation. 2-ne gossar den ena 12, den andra 15 år hafva i Maji månad infunnit sig för att erhålla hjälp mot synovitis. Efter behandling hemma, visades de till Ronneby brunn hvarefter ?

118. Ledgångsröta. Coxoithrocace, 4 fall gonarthrocace, 2 fall sluteligen vårdade vid Ronneby brunn.

119 Ledgångshopväxning. Flera fall häraf hafva förekomit men då någon egentlig behanmdling härföre ej blifvit använd, hafva de ej blifvit antecknade.

120. Kontracturer. De häraf förekomande fall äro upptagne under ? och Rheumatism.

121. Ledvridning. Luxation humani. 5 fall, i handleden 3, i fotleden ?, i tår och fingrar 6. I några fall har jag begagnat chloroform med stor nytta.

122. Benbrott. Dessa vårdas mest af allmogen sjelfva. Ett enda konvalecentfall har jag blifvit rådfrågad.

125. Benröta. Af de antecknade 8 fallen hafva nästan alla varit omöjliga att vårda i de fattiga hemmen. Så länge sådana patienter emottages å länets Lazarett, har jag derfor visat dem dit.

127. Ros. I ansigtet 6 fall, i neder extremiteterne 9 fall. Bältros ett fall. Spritomslag begagnades localt för de förra och allmän behandling för den sistnämnde. Alla återstående.

128 och 129. Stötar slag, bristningar af mjuka delar samt friskt sår. Om alla de fall som häraf förekomit af så väl lindrigaste som svåraste skulle antecknas torde de uppgå till närmare 100. Jag har ej antecknat dem

134. Abscessus. Antecknade 3-ne fall, ett i högra låret, ett i venstra öfverarmen och ett i högra vaden.

135. Spikböld. Häraf flera fall ej antecknade

138. Parasitiska hudsjukdomar. Dess hafva i betydlig mån aftagit sedan förre årens rapporter och har endast några få hushåll härföre under loppet af år 1869 blifvit vårdade.

140. Tumörer. 2-ne af obotlig storlek har under året blifvit opererade

141. Födelsemärke (naevus) Ett mindre sådant förevisades mig i Augusti månad hos ett barn, men då det var obetydligt och föga framstående öfvertalade jag föräldrarne att låta det vara till dess barnet blef större då det sjelf fick besluta om dervid skulle framdeles åtgöras eller icke.

Såsom sammandrag af förestående uppsats får jag härmed öfverlemnna å andra sidan stående tabell, upprättad i enlighet med af Kongl Collegium lemnad föreskrift.

Tabellen ej återgiven här

d) Syphilis. (se spoadiska sjukdomar)

e) Sinnessjukdomar. Se dito

f) Epizootier. Härom har jag mig föga bekant och torde länets Veterinär Läkare redogöra derför.

3. Föhållandet i allmänhet med.

a) Sundhetspolis, Sockennämnders värksamhet för allmänna helsovården, Apotek.

Såsom jag haft äran i föregående års rapporter nämna är Sundhetspolisen på landet nära nog ingen. Å många förmögnare ställen hålles snyggt nog, men ej eller der alltid tillfredsställande och hos de flesta fattiga är snuskigheten mycket stor. I många torpställen och äfven hos många andra äro höns och ibland äfven grisar, ganska ofta får, inlogerade i boningsrummet och mer än ett bonings och liggrum finnes ej ofta någonstans. I det under årets lopp hverkande stora betryck och gängse epidemier har Komunalnämndens värksamhet för allmänna helsovården i synnerhet i de norra socknarna varit mer än vanligt upplifvad. Från Sillhöfda socken har således ganska ofta requisition på läkare förekomit understundom så ofta att Konungens Befallningshafvande, ej ansett sig bifalla dem. Under en svårartad epidemi torde det ock ej vara lätt att bestämma normen för läkarens resor. Jag har ansett de fattiga sjuka, som ej kunna bekosta sig någon egentelig sjukvård eller medicin, i första rummet böra hågkomas och såsom jag tror ej eller böra vägras förmånen af läkarens biträde. Jag har ofta hört desse fattige med rörelse utropa då jag komit till dem och på alla sätt sökt omvårda dem ”åh Herre Gud att någon tänker på oss, det är mer än hederligt ! ” Och gör detta omhuldande mycket godt och för sig sjelf oberäknat den nytta råd och medicamenter kunna göra.

I Eringsboda finnes ett litet sockenapotek, som för den aflägsna församlingen varit och är af god nytta.

b) Fattig och fångvård

Blekinge Släktforskarförening

Efter 1869 års goda skörd har fattigvården blifvit mindre betungande, åtminstone har tiggandet betydligt minskat. Vana att få gå ikring och lätthet att på detta sätt få sitt uppehälle, har dock haft och har sina svåra följder

Fångvården hör numera så föga till provinsciälläkarens göromål åtminstone här i districtet, att derom är ingenting att säga. Vederbörande fångläkare torde derom särskilt rapporterat.

- c) Allmänna välgörenhetsinrättningar. Såsom förut i åtskilliga årsrapporter blifvit anmärkt.
- d) Helsobrunnar. Ronneby helsobrunn och bad, den enda af vigt inom districtet, torde t.f. brunnsläkaren Dr Neijber redogöra för.
- e) Vaccination och revaccination. Vaccinationsjournalerne för 1869 hafva ännu ej inkomit och de för 1868 inlemnades i behörig tid, öfversedde och granskade, till Kongl Sundhets Collegium.
- f) Apotek. Under år 1869 har inga apoteksvisitationer blifvit anställda af skäl som äro kände.
- g) Barnmorskeväsendet, är som mig tyckes väl ordnat inom districtet och har jag härom ytterat mig i förra årens rapporter Endast vid ett enda tillfälle har jag behöft, under årets lopp, biträda vid förlossning som och slutades lyckligt och väl.
- h) Beväringsskapet. Berättelsen härom har, såsom vanligt, i anbefalld ordning till Kongl Collegium genom Konungens Befallningshafvande inlemd.

4. Embetsförrättningar på grund af vederbörande auctoriteters särskilda förordnande.

a) För helso och sjukvården

Februari 3	Resa till Eringsboda socken för derstädes herrskande typhusfeber	
Februar 10	Resa till Sillhöfda	för typhusfeber
Februari 19	Ledja by af Rödeby socken	för typhusfeber
Mars 2	Stora Mo i Tvings socken	för typhusfeber
Mars 9	Mästaremåla i Rödeby socken	för typhoid feber
April 11	Dunkamåla af Sillhöfda socken	för typhoid feber
Maj 1	Allaboda af Fridlestads socken	för typhoid feber
Juni 26	Thoramåla och Nagleryds byar af Tvings socken	för typhoid feber
Juli 1	Dunkamåla af Sillhöfda socken	för typhoid feber
Juli 5	Wambåsa af Förkärla socken	Venerisk smitta

Juli 25	Eringsboda, Spikahult och Svarthöfdaryd	Gastrisk Nerffeber
Augusti 3	Gunnertorp af Tvings socken	Scarlatina
Augusti 15	Sillhöfda by af Sillhöfda socken	Typhus
Augusti 25	Inglatorp af Rödeby socken	Gastrisk Nerffeber
September 7	Eringsboda socken	Gastrisk Nerffeber
September 23	Sillhöfda socken	Gastrisk Nerffeber
October 11	Sillhöfda socken och Sillhöfda fattigstuga	Gastrisk Nerffeber
November 1	Sillhöfda socken Spetsamåla m. m.	Gastrisk Nerffeber
November 29	Tvings socken Alnaryds by	Gastrisk Nerffeber

b) För medico legala ändamål

Januari 11	Obduction å gårdm Petter Pehrsson fr. Saleboda af Sillhöfda socken, slag på händer och hufvud, lungdot	
Januari 28	Obduction å f.d. båtsman Holger Andersson Flygare fr. Flyeboda af Jemjö socken, illa slagen.	
Mars 7	Besigtning af fosterskelett funnit i Ölgersjö af Lösen socken	
April 7	Obduction af flickan Anna Mathilda från Fridlestads socken, arsenikförgiftning	
Maj 26	Obduction af bonden Gustaf Pettersson fr. Näfrasjö af Sillhöfda socken, skott I magen	
Maj 30	Obduction af bonden Bengt Pettersson fr. Sälleryd af Ramdala socken, slag i hufvudet.	
Juni 30	Obduction af flickebarnet Hilda Maria fr. Tvings socken förmodad misshandel	
Juli 7	Obduction af drängen Petter Månsson fr. Klakebäck af Christianopels socken, slag i nacken	
October 27	Förnyad obduction å samme person enligt Häradsrättens besked	
November 17	Obduction å f.d. båtsman Carl By från Augerums socken, dödande slag i hufvudet	
December 9	Besigtning å bönderne Sven Andersson och Måns Jönsson i Rödeby socken, knifhugg.	

Såväl berättelse som protocoll öfver alla förenämde förrättningar hafva i 2-ne exemplar å hvarje till Konungens Befallningshafvande i behörig ordning blifvit inlemnade.

5. Uppgift på innom Districtet bofast personal af:

a. Legitimerade läkare och sådane som med särskilt nådigt tillstånd eller på grund af innehafvande förordnande till läkarekonstens utöfning äro berättigade.

Vid Kongl Maj:ts Flotta

Med. Doct Kirurgie och Philosophie Magister Samuel Mörck, öfverfältläkare R N O o W O

Med Doct Kirurg Magister A T Westring, fd Regementsläkare, fd Lazarettläkare R W O

Med Doct Kirurg Mag C J Börlingsson, regementsläkare R W O

Med Doct Kirurg Mag M Fürst, regementsläkare

Med Doct Kirurg Mag Th Lundbergh, förste Bat läkare t. f. Lazarettläkare

Med Dr Kirurg Mag M. Forsbergh, Förste Bat. Läkare, t.f. läkare vid Straffängelset

Med Licentiat W. Westring, t.f. förste Bat Läkare

Med Kandidat Friman, t.f. 2-re Bat. Läkare

Med Kandidat J. Envan, t.f. 2-re Bat. Läkare

Med Kandidat A. Ahlberg f. f. 2-re Bat. Läkare

b) Civile läkare

Med Dr Chirurgie Mag H. J. Carleson, stadsläkare

Med Dr G. Rydberg, boende i Lyckeby

Med Dr Chirirurgie Magister A. F. Hellman, provinsialläkare

b) Badaremästare: Herr Gad

c) Djurläkare Herr J. G. Carlberg

d) Apotekare Herr J. L. Kraak å Apoteket ”Tre Kronor”

Apotekare Herr J. J. Bolin å Apoteket ”Götha Leijon”

e) Barnmorskor:

Blekinge Släktforskarförening

I Christianopels socken. Helena Olander. Berömliga kunskaper och rättigheter att begagna instrumenter. Lön 100 Rd, dusat för hvarje förlossning, äfven då hon ej biträder, 2 Rd för bonde, 1 Rd för torpare.

I Hjortsberga och Edestad 1) Anna C Sandström född 1797. Är icke berättigad begagna instrumenter. Lön omkring 53 Rd Rmt. 2) Hustru Malena Ohlsdotter ”ganska goda insigter”. Född d. 5/2 1826, ej berättigad att begagna instrumenter, f. n. Ingen lön.

Listerby och Förkärla. Kjerstin Jonsson, berömliga kunskaper och berättigad att begagna instrumenter f. n. Ingen lön, men står i underhandling derom.

Augerums och Lösens församlingar. C. J. C. Berggren. Berömliga kunskaper och berättigad att begagna instrumenter. Lön 200 Rd dessutom för hvarje förlossning hvarvid hon biträder 6 Rd af Ståndspersoner, 3 af bönde och 1.50 för öfrige skattedragande.

Sturkö socken: A. C. Elmström född Råberg. Berömliga kunskaper och berättigad att begagna instrumenter. Ännu ej bestämd lön.

Fridlefstads socken och Rödeby: M. E. Björklundh. Berömliga kunskaper och berättigad att begagna instrumenter. Lön 250 Rd dessutom 1 Rd för hvarje förlossning utom af fattige.

Sillhöfda socken: A. M. Gustafsson. Berömliga kunskaper och rättighet att begagna instrumenter. Lön ej ännu riktigt bestämd.

Ramdala och Jemjö: C. S. Lindström. Berömliga kunskaper och berättigad att begagna instrumenter. Lön 200 Rd dessutom för hvarje förlossning hvarvid hon biträder 6 Rd och torpare 1.50.

Torhamn: C. Friström. Berömliga kunskaper och berättigad att begagna instrumenter. Lön 120 Rd derefter vid hvarje förlossning hvarvid hon biträda, af bonde 3 Rd och torpare 1 Rd.

Nettraby: Här lärar finnas en barnmorska med namn ”Hanna”. Lärar ej vara berättigad begagna instrumenter. Hon har ej anmält sig hos mig.

Tvings socken och Eringsboda: A. C. Johansson född Pettersdotter. Berömliga kunskaper. Berättigad att begagna instrumenter. Lön 250 Rd, dessutom 50 öre för hvarje förlossning hvarvid hon biträder.

f) Vaccinatörer: I Carlskrona: Ekholm, Rödeby och Fridlefstad: Weinhardt, Thorhamn: P. G. Österström, Hjortsberga och Edestad: C. A. Wasman, Lösen och Augerum: Kjellqvist, Jemjö och Ramdala: C. Holmberg, Nettraby: E. Öhrlander. Eringsboda: J. Colliander, Tving: J. Wehlander, Sturkö: P. Svensson. Förkärla

och Listerby: A. Holmberg, Sillhöfda: J. A. Pettersson, Christianopol: N. P. Svensson.

g) Qvacksalfvare: För närvarande känner jag ingen inom Districtet som gjort sig förtjent af denna benämning.

6. Wetenskapliga iacktagelser m. m.

7. Upplýsningars meddelande om de förhållande som kunna anses inverka på dödligheten bland barn inom första lefnadsåret.

Kongl Sundhets Collegii cirkulär af den 2 December 1869 jemte 23 häften af Statistisk Tidskrift, kom mig tillhanda i slutet af Februari månad då denna årsrapport var i det närmaste färdig och afslutad. Jag har sedan dess ej medhunnit hvarken att genomläsa tidskriften eller att ta reda på de omnämde förhållandena, Emellertid skall jag afgifva ? till all de i Districtet bosatta barnmorskor med förståndigande för hvar och en af dem att taga noga reda på orsakerna till dödligheten bland de späda barnen inom första lefnadsmånaden och det första året, föreställande mig att de bäst bör kunna acktgifva på och meddela dervid gjorda iacktagelser. Redan den åtgärden att i socknarne inom Districtet numera äro försedda med dugliga barnmorskor, torde vara det säkraste tecknet att man börjat mera allmänt interessera sig för de späda barnens vård och noggrannare behandling, hvadan ock vida bättre reslutater i detta fall böra snarligen förspörjas.

Carlskrona den 3 Mars 1870

A. F. Hellman

Avskrift gjord av Björn-Åke Petersson för Blekinge Släktforskarförening i februari 2011.

Blekinge Släktforskarförening